

Országos Szakiskolai Közismereti Tanulmányi Verseny

2011/2012

IRODALOM – MAGYAR NYELV ÉS HELYESÍRÁS

II. (regionális) forduló

2012. március 23.

.....
Rendező intézmény bélyegzője

Versenyző		Pontszám		Százalék
Kódja	Régió	Elérhető	Elért	
.....	120%

..... Javító tanár Bizottság elnöke
-----------------------	---------------------------

Kedves Versenyző!

*A feladatok megoldására 90 perc áll rendelkezésére.
A feladatokat megoldásához segédeszköz nem használható.
A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatja meg.
Kérjük, ügyeljen az idő beosztására!*

Sikeres feladatmegoldást kívánunk!

1. feladat

(2)

Írja le születési idejük sorrendjében a képen látható klasszikusok nevét!

.....

2. feladat

(2)

Milyen pályázatra írta meg Arany János a Toldit és mikor?

.....

3. feladat

(1)

A Toldi sikerét követően Arany és Petőfi jó barátok lettek. Ki tette meg az első lépést levelezésükben?

.....

4. feladat

(5)

Az alábbi megszólításokat látva, melyiknek lehetett a címzettje Petőfi, és melyiknek Arany János? Írja a nevet a megszólítások után!

a) Kedves makrancos öcsém!

b) Te aranyok Aranya!

c) Lelkem Aranyom!

d) Isteni Sandrim!

e) Vitéz kapitány uram!

5. feladat

(10)

Képzeld el, hogy Arany János a Magyar Tudományos Akadémia titkári állására jelentkezik, és ehhez önéletrajzot kell írnia. Töltse ki helyesen a fiktív önéletrajzot a megadott szempontok alapján!

Önéletrajz

Személyes adatok

Név:

Születési hely és idő:

Lakcím/ Elérhetőség:

Családi állapot:

Legmagasabb iskolai végzettség:

Munkatapasztalatok (Hol, mit dolgozott? Csak a három legfontosabbat jelölje meg!)

.....

Nyelvismeret

Érdeklődési kör

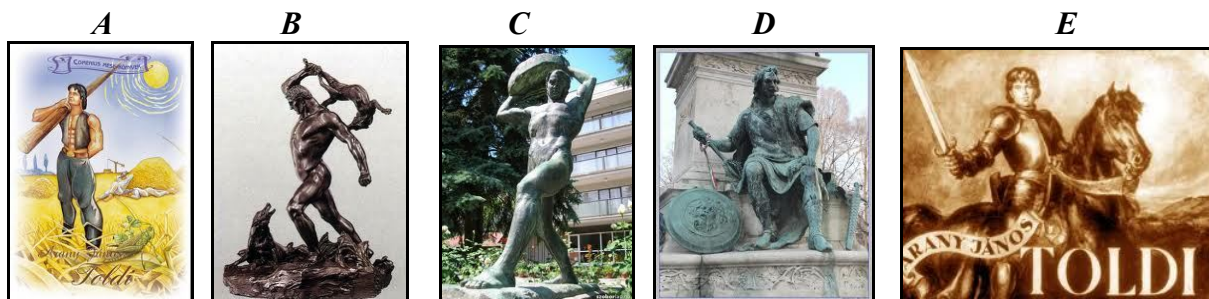
6. *feladat* (3)
Arany János a Toldival vált igazán ismertté. Toldi Miklós különleges személy volt. Nevezze meg három erényét!

.....

7. *feladat* (4)
Válassza ki a felsorolásból azokat a jeleneteket, amelyek a Toldi című költemény részét képezik! Húzza alá a helyes válaszokat!

malomkő eldobása,	befalazzák az örökséget,
farkaskaland,	bajvívás a cseh vitézzel,
lánykérés,	törvénytelen gyerek születése,
megvadult bika elfogása	

8. *feladat* (3)
2011-ben a Magyar Nemzeti Bank emlékérme sorozatot jelentetett meg *A magyar ifjúsági irodalom alakjai* címmel. A 200 forintos címletben készült érmék egyikén Arany János: *Toldi* című művének illusztrációja látható. Válasszon most Ön egyet illusztrációnak az alábbiak közül, és röviden, két-három mondatban indokolja is választását!

.....

.....

.....

.....

Mikszáth Kálmánhoz kapcsolódó feladatok

9. feladat

(9)

Egészítse ki a rövid életrajzt!

Mikszáth Kálmán-n született. Fiatalon jogi tanulmányokat folytatott, majd szolgabíró mellett dolgozott, akinek lányát, 1873-ban feleségül vette. 1878-ban elváltak, mert Négy évvel később azonban újra összeházasodtak, mert, és fiúgyermekük született. Mikszáth Kálmán (év) halt meg. Szülővárosát nevezték el. Egyik legismertebb ifjúsági regénye, a Szent Péter esernyője 18.....-ben jelent meg.

10. feladat

(2)

A Szent Péter esernyője témajelölő cím. Az esernyő különleges szerepe már a történet elején nyilvánvalóvá válik. Foglalja össze röviden (két-három mondat) ennek okát!

.....

.....

.....

.....

11. feladat

(8)

A regénynek több filmfeldolgozása is van. Képzelve el, hogy a filmrendező asszisztenseként részt vesz a szereplőválogatáson, mai szóval élve castingon. Körvonalazza tömören, milyen karakter lenne megfelelő Veronka és milyen Wibra Gyuri szerepét eljátszani. Segítségül itt láthat egy-egy képkockát korábbi filmekből:

Veronka jelleme

külső tulajdonságok (2 elem/példa):

.....

belső tulajdonságok (2 elem/példa):

.....

Gyuri jelleme:

külső tulajdonságok (2 elem/példa):

.....

belső tulajdonságok (2 elem/példa):

.....

12. feladat

(6)

Olvasa el figyelmesen a regényrészletet, majd válaszoljon a kérdésekre!

Bezzeg lett erre jó dolga a gyermeknek. Legott divatba jött. A falu öregasszonyai nekigyürköztek: nosza, hamar kalácsot dagasztani, tejbekását főzni, mákos patkót sütni, hogy a kis jövevénynek vihessék. Alig győzte a tisztelendő úr az ajtót nyitogatni, napközben olyan sűrűn hordták hótiszta szakajtókendőkkel betakart tálakban a sok finomabbnál finomabb elemőzsiát. János pap ámult-bámult, amint egyre jöttek.

– Jaj, lelkem, tisztelendő úr, egy kis nyalánkságot hoztam. Azt hallottuk, hogy a kis húga megjött, hát azt gondoltam, hogy jól fog neki esni egy-két ízes falat. Bizony lehetne különb is, de hát aminő telik szegény embertől.

a) Mit jelent a szövegben a „divatba jött” kifejezés?

.....

b) Milyen szituációban használjuk napjainkban ugyanezt a kifejezést?

.....

c) Keresse meg és húzza alá az idézetben azokat a szavakat, amelyek az étel szó szinonimái!

d) Milyen eseményhez kapcsolódik a regény történetében ez a leírás?

.....

13. feladat

(8)

Egy iskolai dolgozatban összekeveredett a Tamási Áron életútját bemutató négy információ. Húzza alá és sorszámozza a téves részleteket, majd helyesbítse azokat!

Tamási Áron New York-ban született, Tamás János néven. Néhány év után azonban családjával hazaköltözött. Ötéves korában egy pisztollyal ellőtte a bal hüvelykujját, ezért a szülők úgy döntöttek, hogy taníttatni fogják, mert alkalmatlan lesz a gazdasági munkára. Első irodalmi sikerei után még nevét is megváltoztatta Tamási Áronra. Öt éven keresztül a Magyar Tudományos Akadémia titkára volt. Legismertebb műve egy regénysorozat, amelynek első kötete Áron a rengetegben.

1:

2:

3:

4:

14. feladat

(5)

Írja az alábbi művek szerzőjének nevét a pontsorra!

a) Ördögváltozás Csíkban

b) Besztercze ostroma

c) Ágnes asszony

d) A Noszty fiú esete Tóth Marival

e) Szűzmáriás királyfi

15. feladat

(3)

Kiről szólnak vagy ki írhatta az alábbi sorokat?

a) „Törzsében székely volt, fia Hunniának Húséges szolgája bomlott századának.” (sírfelirat)

b) Egy fiatal francia nő távollevő férjének ilyen levelet írt: „Írok neked, mert nincs dolgom; s befejezem leveletem, mert semmi írivalóm nincs.” (anekdota)

c) Kisbolygót neveztek el róla: az apró, 1–2 km átmérőjű, 3,29 éves keringési idejű égitestet, amelyet 2002. szeptember 8-án fedezett fel Sárneczky Krisztián. (ismertető)

16. feladat

(8)

Írjon a következő szavak mellé 2-2 szinonimát!

a) relikvia:

.....
.....

b) üst:

.....
.....

c) hasadék:

.....
.....

d) nyaláncság:

.....
.....

Amihez Tamási Áron hozzáért, az menten megszépült. Az ő szemén keresztül a valóság mesevilág, nála a sötétség is tündérfényekkel világít. De Tamási Áronnál a mese is a valóság súlyosságára és bánataira vall; az ő szemén keresztül az állatok és a fák is a világ nagy összefüggéseit példázzák; nála ugyan minden agyafürt székelységgé válik, de az ő székelysége maga az ezerarcú emberiség. A lélek nagy gyönyörűségei közé tartozik Tamási Áron novelláit olvasni, és ez a nagyon nagy, nagyon művészi novellaíró úgy mellékesen kitűnő regényeket és igen egyéni hangú, szívhez szóló, jó drámákat is írt
(Hegedűs Géza)

17. feladat

(10)

Mi nem illik a sorba? Húzza alá, és indokolja választását!

a) megszépült, világít, példázzák, válik, tartozik

.....

b) mesevilág, sötétség, tündérfény, novellaíró, agyafürt

.....

c) szemén, Tamási Áron, állatok, lélek, regényeket

.....

d) valóság, súlyosságára, székelységgé, összefüggéseit, gyönyörűségei

.....

e) tündérfényekkel világít; ezerarcú emberiség, művészi novellaíró, kitűnő regényeket, jó drámákat

.....

18. feladat

(10)

Rendezze hangrendjük alapján három halmazba a következő szavakat! Csak a betűjeleket írja be! FIGYELEM! Ebben a feladatban a hibás választás pontlevonással jár!

- a) amihez b) bánataira c) keresztül d) világ e) állatok
f) minden g) drámákat h) mellékesen i) példázzák j) egyéni

1. halmaz:

2. halmaz:

3. halmaz:

19. feladat

(10)

Húzza alá az alábbi szövegrészlet helyesírási hibáit!

Klaszikusaink valószínűleg nagyon megrémülnének a mai ember szóhasználatán hejesírásán főképp ha egy imailt vagy chetüzenetet olvasnának.

20. feladat

(8)

Milyen előnyei és hátrányai vannak az információs társadalom nyelvhasználatra gyakorolt hatásának? Soroljon fel mindegyikből négyet!

Előnyök:

.....
.....
.....
.....

Hátrányok:

.....
.....
.....
.....

21. feladat

(3)

Az elektronikus írásbeliség jellemzője a vizuális jelek használata, melyek tájékoztató, emotív, felhívó funkcióval bírnak. Mutasson be ezekből hármat: rajzolja le, majd írja mellé a jelentésüket!